

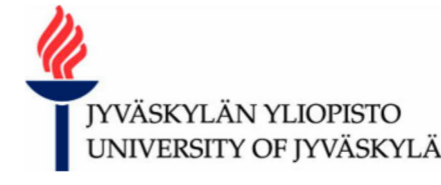
JYU. Since 1863.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

FACULTY OF EDUCATION AND PSYCHOLOGY
<https://peda.net/jyu/okl/hankkeita/iki-hanke>

Josephine Moate, Senior Lecturer, University of Jyväskylä
Tamás Szabó, University Teacher, University of Jyväskylä
Tea Kangasvieri, Project Researcher, University of Jyväskylä

IKI–Innovatiivisen kielikasvatuksen kartta ja kompassi

ABSTRAKTI

IKI:n tavoitteena on kehittää kielten oppimisen ja kielen käytön jatkumoa suomalaisessa esi- ja perusopetuksessa. Tässä posterissa kerrotaan IKI-hankkeen suuntaviivoista ja keskeisistä lähtökohdista.

Jotta voidaan kehittää ja integroida innovatiivisempia kielipedagogiikan käytänteitä, tarvitaan enemmän yhteistyötä kaikkien kielikasvatuksen kanssa työskentelevien kesken. Tämä hanke on niin eri yliopistojen kuin myös eri laitosten välinen ja yhteinen projekti, jossa halutaan kehittää olemassa olevien kielipedagogiikan käytänteiden ja työkalujen yhteisöllistä jakamista kulttuuria opettajien, opettajaopiskelijoiden ja opettajankouluttajien kesken.

Posterit tarjoaa huomioita käynnissä olevista hankkeista, seuraavista kehitysaskelista ja myös kehityssuunnasta.

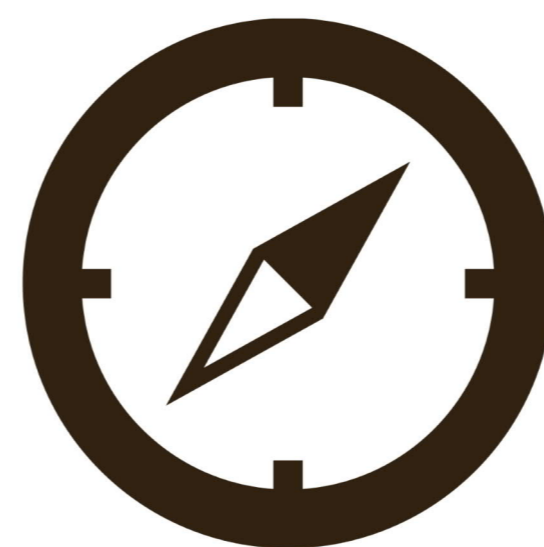
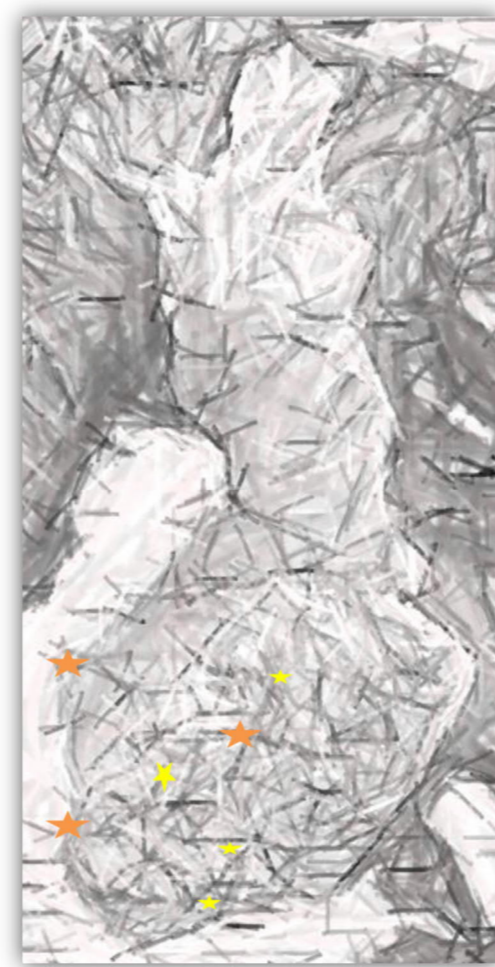
IKI YHDISTÄMÄSSÄ SUOMALAISEN KIELTENOPETUKSEN PISTEITÄ

Opettajat ja koulut tekevät jo nyt hyviä asioita kielitietoisuuden ja kielikasvatusta tukevan ympäristön ylläpitämisessä. Voi kuitenkin olla, että opettajat eivät ole itse tietoisia kaikesta hyvästä, mitä tekevät päivittäin työssään. Kielitietoisuutta voidaan tarkastella tutkimalla havaintoja, toimintoja ja niistä lähteviä tulkintoja (Van Lier, 2001). IKI:n tarkoituksena on tehdä näistä käytännöistä ja työkaluista näkyviä. Hankkeessa ei ainoastaan haluta tunnistaa olemassa olevia käytänteitä vaan myös huomioida kuntien, koulujen ja opettajien tekemät havainnot mahdollisista puutteista ja niihin annetuista ratkaisuista.

Hanke ei ole kiinnostunut ainoastaan kieltenopettajien kielipedagogisista ja kielitietoisuutta edistävästä käytännöistä, vaan myös luokanopettajien, aineenopettajien ja lastentarhanopettajien innovaatioista. Hankkeessa ollaan myös kiinnostuneita koulujen omista toimintakulttuureista, jotka tukevat kielitietoista oppimisympäristöä. Kaikki opettajat käyttävät kieltä opetuksessaan joko oppimisen välineenä tai kohteena. Jokainen opettaja on kieltenopettaja nykypäivän koulussa ja jokaisen opettajan pitäisi pystyä kiinnittämään huomiota opetettaviin aiheisiin kielen näkökulmasta (Opetushallitus, 2014).

IKI KARTOITTAJAA, KOKEILEE JA JAKAA

Hankkeen ensimmäisen vuoden aikana kartoitetaan suomen- ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa kehitettyjä kielipedagogisia

innovaatioita sekä täydennyskoulutushankkeissa kehitettyjä malleja haastatteluilla ja observoiden. Kartoituksen jälkeen vahvoiksi ja toimiviksi tunnistettuja kieltenopetuksen/kielikasvatuksen malleja ja käytänteitä kehitetään edelleen ja kokeillaan tutkimustietoa keräten opettajaopiskelijoiden, opettajankouluttajien ja opettajien yhteistyönä.

Hankkeen kolmantena vuonna rakennetaan kokeilujen pohjalta tutkimusperustaisesti innovatiivisen kielikasvatuksen kartta ja kompassi. Kielikasvatuksen kartta on esi- ja perusopetuksen läpäisevä pedagoginen malli, joka integroi kielenoppimisen sisältöjen oppimiseen ja tukee monikielisyttä systemaattisesti läpi koulutuspolun. Kompassi on konkreettisia käytänteitä sisältävä kielipedagoginen työkalu yhteisöjen omaan kielikasvatuksen kehittämiseen ja oppijoiden kokonaisvaltaisen kehittymisen tukemiseen.

AVAINKYSYMYKSET

Kuinka jollain toisella kielellä kuin englannilla aloitettu kieltenopiskelu vaikuttaa myöhempään vieraiden kielten opiskeluun? On huomattu englannin kielen opiskelun myöhemmin aloittavien oppilaiden saavuttavan nii-

den oppilaiden englannin kielen tason, jotka ovat aloittaneet englannin A1-kielenä.

Millaisin keinoin kieltenopetusta varhennetaan eri paikkakunnilla ja kuinka oppilaiden oppimista taitoja kehitetään myöhemmässä kieltenopetuksessa? Kielisuihkuja ja kielirikasteisuutta käytetään paljon varhaisen kielenoppimisen tukemisessa, mutta mikseivät myös isommat oppilaat voisi hyötyä kielisuihukutuksesta valitessaan valinnaista B2-kieltä.

Kuinka koulun opettajistoa ja myös lastentarhanopettajia voitaisiin tukea ja rohkaista kielten käyttämisessä omassa työarjessaan? Hankkeemme voisi osoittaa opettajille, joita kieltenopetus mietityttää, että jo pienillä aktiviteeteilla voidaan ottaa kieli mukaan opetuksen arkeen.

Millaisia kielitietoisia valintoja luokanopettajat, aineenopettajat ja kieltenopettajat tekevät omassa opetuksessaan? Koska kieli on olennainen osa jokaista opitunutta, on mielenkiintoista tietää, kuinka aineenopettajat tekstikirjoja omassa opetuksessaan. Millaisia oletuksia ja odotuksia aineenopettajilla on kielten roolista omassa opetuksessaan, esimerkiksi kuinka he käyttävät tekstikirjoja opetuksensa apuna?

Kuinka kieltenopettajat hyödyntävät oppilaiden olemassa olevia kieliresursseja ja muista kielistä opittua tietoa? Kuinka englantia opiskellut oppilas käyttää kielitajuaan aloittaessaan uuden kielen opiskelun? Nämä olemassa olevat resurssit olisi hyvä tunnistaa ja hyödyntää, jotta oppilasta voidaan tukea oppimisessa tarvittavalla tavalla.

IKI PÄHKINÄNKUORESSA

- Opettajien ja koulujen kielipedagogiikan ja kielitietoisuuden toimintakulttuurin käytännöt näkyviksi.
- Hankkeessa käytetään tapaustutkimuksen keinoja. Opettajaopiskelijat suorittavat observointeja ja haastatteluja kouluilla keväällä 2019.
- IKI yhdistää kielitietoisuuden opetuksen, kieltenopetuksen ja kielitietoisuuden kieltenopetuksen.

Lähteet: Opetushallitus. (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.
Van Lier, L. (2001). Language awareness. In R. Carter & D. Nunan (Eds.), *The Cambridge Guide to Teaching English to Speakers of Other Languages* (The Cambridge Guides, pp. 160-165). Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9780511667206.024